

De Vlaamse minister van Onderwijs

CONCEPTNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Operationeel plan voor de invoering van het nieuwe kader voor het inschrijvingsrecht

Het basisprincipe van het inschrijvingsrecht is het maximaliseren van de vrije keuze van de ouders.

Dit betekent het maximaliseren van de beschikbaar gestelde capaciteit en het blijven inzetten op het uitbreiden van de schoolcapaciteit. Hiertoe voeren we het masterplan scholenbouw verder uit.

Onderstaande principes werken we uit in één regelgevend kader. Hiermee leggen we dus het definitieve kader voor het nieuwe inschrijvingsrecht in het basis en secundair onderwijs vast.

1. Aanpassingen aan het inschrijvingsrecht voor het gewoon basisonderwijs

Doelstelling: kampeerrijen uitsluiten, versterken van vrije schoolkeuze van ouders door objectivering van inschrijvingsgebeuren

Uitgangspunt: voor het basisonderwijs blijft de huidige regelgeving bestaan. Aanvullend moet ook in het basisonderwijs een school die inschrijvingen wil kunnen weigeren, opteren voor een digitaal aanmeldingssysteem.

Impact op scholen:

- Voor scholen die geen capaciteitsprobleem hebben en die weten dat ze niet zullen weigeren, wordt het inschrijvingsgebeuren sterk vereenvoudigd: capaciteiten en vrije plaatsen bepalen vervalt, ze kiezen autonoom wanneer ze starten met aanmelden, geen aparte periodes meer voor voorrangsgroepen, ...;
- Nu reeds aanmeldende scholen kunnen blijven aanmelden, enkel de tijdslijn waarbinnen de aanmeldingen en inschrijvingen gebeuren wordt centraal bepaald;
- Nog niet aanmeldende scholen die wel leerlingen (willen kunnen) weigeren worden verplicht te starten met aanmelden binnen de centraal bepaalde tijdslijn;
- Versterkte ondersteuning scholen (standaarddossiers met mogelijkheid tot afwijking, ...);
- Latere inschrijving overschrijft eerdere inschrijving. Leerlingen kunnen dus niet meer dubbel ingeschreven worden;
- Scholen krijgen ondersteuning bij de invoering van deze principes.

Impact op ouders:

- Kampeerrijen zijn overbodig: ofwel meldt een school aan, ofwel mag ze niet weigeren;
- Ouders vinden een duidelijk overzicht van alle basisscholen in Vlaanderen, met vermelding van welke scholen aanmelden (wordt gevoed obv aangemelde dossiers bij Commissie inzake Leerlingenrechten);
- Latere inschrijving overschrijft een eerdere inschrijving. Ouders kunnen zich dus niet meer (tijdelijk) dubbel inschrijven, in afwachting van een definitieve keuze.

Het kader voor het inschrijvingsrecht in het basisonderwijs dat vanaf dit schooljaar wordt ingevoerd is:

- **Vereenvoudiging van regelgeving** voor scholen (binnen én buiten LOP-gebied) die geen leerlingen willen kunnen weigeren:
 - Scholen moeten geen capaciteiten meer melden;
 - Scholen moeten geen vrije plaatsen meer melden;
 - Scholen moeten geen voorrangperiodes meer inrichten;
 - Scholen bepalen zelf wanneer ze starten met de inschrijvingen (ten vroegste vanaf de eerste schooldag van september);
 - Scholen binnen LOP-gebied moeten geen dubbele contingentering meer toepassen.
- Scholen ondersteunen in het gebruik maken van de **aanmeldingsprocedure**, om kampeerrijen te vermijden:
 - Scholen die willen kunnen weigeren moeten aanmelden;
 - De onderwijsadministratie werkt standaarddossiers (vooraf ingevuld dossier met een uitgewerkt draaiboek naar de school toe) uit (afstand/ schoolkeuze en schoolkeuze/ afstand);
 - Als een school gebruik maakt van een standaarddossier meldt ze dit uiterlijk op 15 januari 2019 aan de CLR;
 - Scholen die willen afwijken van het standaarddossier leggen die afwijkingen uiterlijk op 15 januari 2019 ter goedkeuring voor aan de CLR;
 - Orderingscriteria en toepassing van dubbele contingentering blijft ongewijzigd.
- **Verhoging voorrangpercentage Nederlandstaligen in Brussel**, van 55% naar 65%
- Een school die de inschrijvingen niet organiseert via een aanmeldingssysteem en door overmacht in de onmogelijkheid verkeert om een bijkomende inschrijving te realiseren, kan alsnog en in slechts uitzonderlijke omstandigheden, een aanvraag indienen om leerlingen te weigeren. Deze **ventielprocedure** kan op twee manieren aan bod komen:

- o School vraagt advies aan de CLR over het mogen invoeren van overmacht indien zich een situatie voordoet waarin ze moet weigeren (cf. huidige procedure aanmeldingsdossiers);
- o School weigert een leerling. Alle belanghebbenden kunnen een klacht indienen bij de CLR tegen de weigering. CLR oordeelt of het om overmacht gaat.

In beide situaties geldt: indien de CLR oordeelt dat geen sprake is van overmacht, moet de school de leerling(en) inschrijven.

- Invoering van een **centrale tijdslijn**¹ voor alle aanmeldende scholen waarbij:
 - o Voorrangsgroepen inschrijven in januari;
 - o Aanmelden in maart;
 - o Resultaat ouder tweede week na paasvakantie;
 - o Verzilveren ticket gedurende drie weken, startende de derde week na paasvakantie;
 - o Start inschrijvingen overige plaatsen eind mei.

Schooljaar aanmelden	Schooljaar waarvoor wordt ingeschreven	Voorrang brussen en kvp (aanmelden wie weigert of inschrijven)	Start aanmeldingen = eerste schooldag van maart Looptijd = maand maart	Verwerkingsperiode = voor en tijdens paasvakantie	Datum bekendmaken resultaat = tweede week na de paasvakantie	Periode verzilveren tickets = derde week na paasvakantie	Start inschrijvingen voor de resterende vrije plaatsen in aanmeldende scholen
Schooljaar 2018-2019	2019-2020	februari	Vrij 1/3 – vrij 29/3/2019	29/3 – 26/4	Ma 29 april 2019	Ma 6 mei – vrij 24 mei 2019	Di 28 mei 2019
Schooljaar 2019-2020	2020-2021	Januari	Ma 2/3 – di 31/3/2020	1/4 - 24/4	Ma 27 april 2020	Ma 4 mei – vrij 22 mei 2020	Di 26 mei 2020
Schooljaar 2020-2021	2021-2022	Januari	Ma 1/3 – woe 31/3/2021	1/4 - 23/4	Ma 26 april 2021	Ma 3 mei - vrij 21 mei 2021	Di 25 mei 2021
Schooljaar 2021-2022	2022-2023	Januari	Ma 7/3 – do 31/3/2022	1/4 - 22/4	Ma 25 april 2022	Ma 2 mei – vrij 20 mei 2022	Di 24 mei 2022
Schooljaar 2022-2023	2023-2024	Januari	Woe 1/3 – vrij 31/3/2023	1/4 - 21/4	Ma 24 april 2023	Di 2 mei - vrij 19 mei 2023	Di 23 mei 2023

- We verduidelijken in de regelgeving van het basisonderwijs dat in de regio's die de VLAREG verplicht tot aanmelden, alle scholen gebruik maken van één gemeenschappelijk systeem.

¹ Vanaf schooljaar 19-20 is de tijdslijn indicatief

2. Aanpassingen inschrijvingsrecht eerste jaar gewoon secundair onderwijs 1A/1B

Doelstelling: kampeerrijen uitsluiten, versterken van vrije schoolkeuze van ouders door objectivering van inschrijvingsgebeuren

Uitgangspunt: willen kunnen weigeren = aanmelden

Impact op scholen:

- Alle scholen werken volgens één centrale tijdslijn (zowel aanmeldende als niet-aanmeldende scholen);
- De Vlaamse Regering bepaalt jaarlijks welke gemeenten/onderwijszones door de term capaciteitsgebieden gevat worden;
- Scholen in capaciteitsgebieden worden verplicht tot aanmelden in een digitaal aanmeldsysteem;
- Alle aanmeldende scholen hanteren hetzelfde algoritme (ordering op toeval + optimalisatie);
- Aanmeldingsdossier wordt vervangen door louter melden van beslissing tot aanmelden;
- Scholen melden – indien van toepassing – de voorrang voor ondervertegenwoordigde groep aan administratie;
- Latere inschrijving overschrijft eerdere inschrijving. Dubbele inschrijvingen worden dus onmogelijk.

Impact op ouders:

- Kampeerrijen zijn overbodig: ofwel meldt een school aan, ofwel mag ze niet weigeren;
- Ouders vinden een duidelijk overzicht van alle eerste leerjaren in Vlaanderen, met vermelding van welke scholen aanmelden;
- Latere inschrijving overschrijft een eerdere inschrijving. Ouders kunnen zich dus niet meer (tijdelijk) dubbel inschrijven, in afwachting van een definitieve keuze.

Het kader van het nieuwe inschrijvingsrecht voor het secundair onderwijs dat vanaf dit schooljaar wordt ingevoerd is:

- Elke school die wil kunnen weigeren moet kiezen voor **een digitaal aanmeldingssysteem**;
- Een school die de inschrijvingen niet organiseert via een aanmeldingssysteem en door overmacht in de onmogelijkheid verkeert om een bijkomende inschrijving te realiseren, kan alsnog en in slechts uitzonderlijke omstandigheden, een aanvraag indienen om leerlingen te weigeren. Deze **ventielprocedure** kan op twee manieren aan bod komen:
 - School vraagt advies aan de CLR over het mogen inroepen van overmacht indien zich een situatie voordoet waarin ze moet weigeren (cf. huidige procedure aanmeldingsdossiers);
 - School weigert een leerling. Alle belanghebbenden kunnen een klacht indienen bij de CLR tegen de weigering. CLR oordeelt of het om overmacht gaat.

In beide situaties geldt: indien de CLR oordeelt dat geen sprake is van overmacht, moet de school de leerling(en) inschrijven.

- **Om dubbele inschrijvingen** te vermijden komt er een centrale databank van inschrijvingen waarbij een nieuwe inschrijving de eerdere inschrijving overschrijft.

Tijdslijn:

- Eén **centrale tijdslijn**² voor alle scholen (zowel voor scholen die aanmelden als voor scholen die inschrijven)

Schooljaar aanmelden	Schooljaar waarvoor wordt ingeschreven	Start aanmeldingen = week voor paasvakantie tot en met week na paasvakantie	Verwerkingsperiode*	Uiterste datum bekendmaken resultaat	Start verzilveren tickets & vrije plaatsen aanmeldende scholen + inschrijvingen niet weigerende scholen
Schooljaar 2018-2019	2019-2020	Ma 1/4 - vrij 26/4/2019	Ma 29/4 – vrij 24/5/2019	Ma 27 mei	Woe 29 mei 2019
Schooljaar 2019-2020	2020-2021	Ma 30/3 – vrij 24/4/2020	Ma 27/4 – vrij 15/5/2020	Ma 18 mei	Ma 25 mei 2020**
Schooljaar 2020-2021	2021-2022	Ma 29/3 – vrij 23/4/2021	Ma 26/4 – vrij 14/5/2021	Ma 17 mei	Woe 19 mei 2021
Schooljaar 2021-2022	2022-2023	Ma 28/3 – vrij 22/4/2022	Ma 25/4 – vrij 13/5/2022	Ma 16 mei	Woe 18 mei 2022
Schooljaar 2022-2023	2023-2024	Ma 27/3 – vrij 21/4/2023	Ma 24/4 – vrij 12/5/2023	Ma 15 mei	Ma 22 mei 2023**

*scholen kunnen capaciteit eventueel verhogen na eerste resultaten aanmeldingen (voor of na draaien van het algoritme). De scholen kunnen beschikken over de lijst van aantal aangemelde leerlingen en het aandeel van eerste keuzes. Ze krijgen geen lijst met de namen van de aangemelde leerlingen.

** als de woensdag na het uitreiken van de tickets de dag voor Hemelvaartsdag is, verschuift de start naar de eerstvolgende maandag

² Vanaf schooljaar 19-20 is de timing indicatief.

Ordening volgens toeval

- De Vlaamse Regering bepaalt **een standaard algoritme gebaseerd op toeval**.
- Voor de invoering van dit standaard algoritme voorzien we in een **overgangsjaar** waarbij elke school die aanmeldt toeval als één van de criteria gebruikt om de leerlingen te ordenen over de beschikbare capaciteit. Het criterium van de chronologie wordt geschrapt. De uiteindelijke toewijzing gebeurt steeds op basis van voorkeur.
- Vanaf schooljaar 2019-2020 werkt elke school die aanmeldt verplicht met het standaard algoritme.
- Het standaard algoritme wordt decretaal vertaald en technisch geoperationaliseerd (ingebouwd in de software/het aanmeldsysteem, met mogelijkheid van koppeling aan bestaande aanmeldportalen).
- **Standaard algoritme** = ordening (=ordenen van leerlingen via lottrekking/toeval) + toewijzing (hoogste voorkeurschool waarvoor gunstig geordend) + optimalisatie (=uitsluiten dat leerlingen elkaars hogere keuze krijgen) operationaliseren en vertalen in regelgeving:
 - aanmeldingsdossier wordt vervangen door louter melding aan administratie van het inrichten van een aanmeldingsprocedure;
 - De toepassing/verplichting van een standaard algoritme (gebaseerd op toeval als ordeningscriterium, voorkeur als leidraad bij de **toewijzing, en bijkomende optimalisatie**) vraagt verschillende stappen die waar nodig ook **decretaale vertaling** moeten krijgen:
 - Een gezamenlijke aanmeldingsprocedure voor meerdere scholen leidt tot aanmeldingen van de leerlingen in een of meerdere scholen;
 - Na afsluiting van de aanmeldingsperiode worden de aangemelde leerlingen per school, en via lottrekking geordend (=ordeningsalgoritme). Daarbij wordt nog geen rekening gehouden met de plaats van de betreffende school op de voorkeurslijst van de leerling. Een leerling krijgt een toevalsnummer per school, voor elke school waarvoor hij/zij werd aangemeld. Voor elke school ontstaat zo een lijst van gunstig en niet gunstig gerangschikte leerlingen;
 - Aan leerlingen met meerdere 'tickets' (=gunstig gerangschikt in verschillende scholen) wordt steeds de hoogste voorkeurschool waarvoor hij/zij een ticket kreeg toegewezen (=toewijzingsalgoritme). Zij worden geschrapt in de scholen van lagere keuze waarvoor ze een ticket kregen, en in die scholen wordt een leerling opgevist van de wachtlijst;
 - Scholen krijgen op basis van informatie na afsluiten van de aanmeldingsperiode de kans om hun capaciteit te verhogen;
 - Na het einde van het toewijzingsalgoritme (=moment waarop er geen leerlingen meer zijn met meerdere tickets) wordt de lijst van gunstig geordende leerlingen definitief;
 - Via het wisselen van tickets tussen leerlingen die daardoor allemaal een hogere keuze toegewezen krijgen wordt het resultaat verder geoptimaliseerd (=optimalisatiealgoritme). Pas dan worden de tickets definitief toegewezen;
 - De plaatsen op de wachtlijst worden ook geoptimaliseerd. Doel is om te vermijden dat ouders een hogere plaats op de wachtlijst van elkaars hogere

keuze krijgen. Op die manier worden de wachtlijsten definitief geordend per school;

- Pas na deze laatste stap wordt aan ouders gecommuniceerd voor welke school ze een ticket krijgen en eventuele plaatsen op de wachtlijst van scholen van hogere keuze.

- Voor deze technische vertaling is externe expertise nodig. Het biedt als voordeel dat het meest optimale algoritme gegarandeerd wordt in elke school die verplicht wordt om aan te melden. Lokaal kan men geen suboptimale algoritmes meer toepassen. Ook wachtlijsten worden per definitie geoptimaliseerd wat planlastvermindering betekent voor scholen bij aanspreken van wachtlijsten.

- **Voor het schooljaar 2018-2019 bepaalt de Vlaamse Regering als capaciteitsgebieden:** Brussel, Antwerpen en Gent. In deze capaciteitsgebieden zijn alle scholen verplicht om met hetzelfde digitaal aanmeldingssysteem te werken. De Vlaamse Regering bepaalt verder jaarlijks via **BVR** welke regio's beschouwd worden als **capaciteitsgebieden**.

Operationalisering 20% regel ondervertegenwoordigde groepen :

- Schrappen van de dubbele contingentering;
- Het LOP kan een voorstel uitwerken met betrekking tot de voorrang van ondervertegenwoordigde groep(en) waarbij scholen aangeven welk deel van hun capaciteit ze voorbehouden voor deze groep(en). Dit kan tot maximaal 20% van hun capaciteit;
- Scholen in LOP-gebied respecteren de hierover gemaakte afspraken in het LOP. Het LOP legt dit voorstel voor ter bekrachtiging aan de gemeenteraad;
- Buiten het LOPgebied beslissen individuele scholen over de toepassing van de voorrang voor ondervertegenwoordigde groepen (binnen de grens van de 20%);
- Scholen/LOP's melden dit steeds aan bij de commissie leerlingenrechten;
- Ze kunnen hun voorstel van afbakening van de lokaal gekozen ondervertegenwoordigde groepen ook voor advies voorleggen bij de CLR;
- Effecten van de nieuwe principes worden gedurende 4 jaar gemonitord door de LOP's.

Voorrangsgroepen:

- behoud voorrang broers en zussen van reeds ingeschreven leerlingen en kinderen van personeel (enkel voor het eerste jaar van de eerste graad);
- schrappen van de campusvoorrang³;
- voorrang Nederlandstaligen Brussel:

³ Momenteel toegepast in 5 van de 538 scholen voor gewoon secundair onderwijs (gelegen in LOP-gebied). Buiten LOP-gebied is campusvoorrang decretaal al onmogelijk.

- verhoging voorrangpercentage Nederlandstaligen van 55% naar 65% van de capaciteit;
- invoering van nieuwe voorrangsgroep: 15% voorrang voor leerlingen die 9 jaar Nederlandstalig basisonderwijs hebben gevolgd én die niet behoren tot de vorige voorrangsgroep;
- De definiëring van de voorrangsgroep van 20% 'ondervertegenwoordigde groep' mag in Brussel niet samenvallen met de voorrangsgroep Nederlandstaligen (65%) of leerlingen met 9 jaar Nederlandstalig onderwijs (15%);
- We onderzoeken voor de Vlaamse Rand juridisch hoe we in de gesubsidieerde en gefinancierde scholen een minimaal percentage leerlingen met minstens één Nederlandstalige ouder kunnen verzekeren van een plaats.

3. Wijzigingen in de LOP-werking

- **Afgeslankte samenstelling LOP's secundair:**
 - Expliciteren dat het om **lokale** vertegenwoordigers gaat bij vakorganisaties, ouderraden en leerlingenraden;
 - Naast de huidige door de andere leden aangeduide leden (schoolopbouwwerk en socio-culturele en socio-economische partners) worden ook de organisaties van etnisch-culturele minderheden en verenigingen waar armen het woord op deze manier aangeduid. Allen blijven stemgerechtigd;
 - Er kunnen ten hoogste tien vertegenwoordigers zijn van lokale socio-culturele en/of -economische partners, vertegenwoordigers van organisaties van etnisch-culturele minderheden en van verenigingen waar armen het woord nemen;
 - De huidige vertegenwoordiging van het onthaalbureau en het integratiecentrum wordt vervangen een vertegenwoordiger van het Agentschap Inburgering en Integratie (conform de nieuwe structuur);
 - De vertegenwoordiging van de integratiedienst van het lokale bestuur blijft ongewijzigd;
 - De leden van de lokale socio-culturele en/of -economische organisaties, vertegenwoordigers van organisaties van etnisch-culturele minderheden en van verenigingen waar armen het woord nemen en van het schoolopbouwwerken worden aangeduid door de overige leden. Hierbij zorgen zij dat er een evenwichtige samenstelling van het LOP komt. De procedure hiertoe regelt men in het huishoudelijk reglement van de LOP's);
 - Wijzigt van adviserend naar stemgerechtigd: de vertegenwoordiger van de lokale besturen van de gemeenten en steden die in het werkingsgebied liggen en voor BHG vertegenwoordiger van de VGC. Conform de huidige regelgeving treedt deze persoon niet op in de hoedanigheid van schoolbestuur (als vertegenwoordiger van de gemeente, respectievelijk de Vlaamse Gemeenschapscommissie).
- De niet-onderwijspartners zijn in het LOP altijd in de minderheid ten opzichte van de onderwijspartners;

Wijzigingen regelgeving voorzitterschap secundair onderwijs:

- Conform de huidige regelgeving stelt de Vlaamse Regering na overleg met het lokaal overlegplatform een voorzitter aan, die vertrouwd is met het ruime onderwijsveld. De voorzitter zetelt niet in een schoolbestuur en is geen personeelslid van één van de betrokken scholen, scholengroepen, scholengemeenschappen of centra voor leerlingenbegeleiding. Nu wordt de mogelijkheid gecreëerd om een vertegenwoordiger van het lokaal bestuur aan te duiden als voorzitter.

Wijzigingen bevoegdheden voor LOP secundair onderwijs:

opdrachten	Wijzigingen
het opmaken van een omgevingsanalyse inzake ongelijke onderwijskansen	geen wijziging
het maken van afspraken inzake het nastreven van de doelstellingen inzake gelijke kansen	geen wijziging
het maken van afspraken inzake de opvang, het aanbod en de toeleiding van leerlingen naar het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers en de opvolging van gewezen anderstalige nieuwkomers;	geen wijziging
het herberekenen van de relatieve aanwezigheid van leerlingen die beantwoorden aan ten minste één van de in artikel 37septies, § 3 , van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, en artikel 110/7, § 3 , van de Codex Secundair Onderwijs, bedoelde gelijke kansenindicatoren in het werkingsgebied en het opdelen van het werkingsgebied in deelgebieden;	vervangen door het maken van afspraken over de voorrang van ondervertegenwoordigde groepen waarbij scholen aangeven welk deel van hun capaciteit ze voorbehouden
het maken van afspraken inzake de uitoefening van de bemiddelingsbevoegdheid;	geen wijziging
het maken van afspraken over het hanteren van gezamenlijke inschrijvingsperiodes;	valt weg
het maken van afspraken over de toepassing van de voorrang	valt weg (afspraken over voorrang ondervertegenwoordigde groepen)
het maken van afspraken over de communicatie over het inschrijvingsbeleid van de scholen;	toevoegen dat dit wordt afgestemd op Vlaamse communicatie
vastleggen van de criteria en de procedures volgens dewelke scholen voor SO de inschrijving van een elders definitief uitgesloten II kunnen weigeren	Ongewijzigd
het ontwikkelen van instrumenten om dubbele inschrijvingen te voorkomen;	verwijderen (cf OD XXIX)
maakt afspraken over het verhogen van de kleuterparticipatie;	n.v.t. voor LOP SO
het uitwerken van aanvullende bepalingen over het positieve engagement van ouders ten aanzien van de onderwijstaal.	Ongewijzigd
monitoren effecten <ul style="list-style-type: none"> - ondervertegenwoordigde groepen: hoe vaak wordt dit principe gehanteerd, en hoe wordt het geoperationaliseerd? - effect van het hanteren van het standaardalgoritme op de samenstelling van secundaire scholen 	nieuwe opdracht

Een lokaal overlegplatform kan beslissen om bijkomende opdrachten op te nemen.	Ongewijzigd
De Vlaamse Regering kan bijkomende opdrachten toewijzen aan de lokale overlegplatforms.	Ongewijzigd

4. Voorstel van beslissing

Er wordt ingestemd met deze conceptnota en de aanpak en verdere werkwijze zoals hierboven voorgesteld.

Deze beslissing houdt geen bijkomende budgettaire engagementen in.

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS